

100 SORUDA SOSYAL GÜVENLİK REFORMU

SORU 1: Yeni Kanunda Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri dikkate alındı mı?

Anayasa Mahkemesi iptal kararı doğrultusunda, Kanunda; memur ve diğer kamu görevlilerinin diğer sigortalılarla ortak yönleri aynı, statü farklılıklarına ilişkin durumları ise 5434 sayılı Kanundaki hükümlere uygun bir şekilde ayrı maddelerde düzenlenmiştir. Kanunun yürürlük tarihinden sonra göreve başlayan kamu görevlileriyle ilgili hükümler, olmazsa olmaz bazı farklılıklar dışında diğer sigortalılarla paralel bir şekilde tanzim edilmiş böylelikle norm ve standart birliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Reformun ana parametrelerinden biri olan ve prime esas kazançların güncellenmesinde kullanılan güncelleme katsayısı Anayasa Mahkemesinin iptal kararı doğrultusunda sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının (GH) % 30'u dikkate alınmak suretiyle yeniden belirlenmiştir. Buna göre, güncelleme katsayısı $TÜFE + \%30 \text{ GH} + 1$ formülünden oluşmaktadır.

Güncelleme katsayısı belirlenirken, emeğin GH içindeki payının ortalaması olan %26,3 oranının üzerinde refah payı da dikkate alındığından, aylıklarda herhangi bir kayıp meydana gelmeyecektir.

Sigortalılar arasında mevcut uygulamada görülen eşitsizlikler bu Kanun ile önemli ölçüde ortadan kaldırılmaktadır.

SORU 2: Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile “ Sosyal Devlet” ilkesi terk mi ediliyor?

Sosyal güvenlik harcamaları sürdürülebilir olduğu sürece sosyal devlet ilkesine uygun düzenlemelerden bahsedilebilir. Reform ihtiyacını doğuran sıkıntı; sosyal güvenlik sistemimizdeki çarpıklıklar nedeniyle giderek artan ve makro ekonomik denge üzerinde olumsuz etki yapan sosyal güvenlik açıklarının sürdürülebilir olmaktan çıkmasıdır.

Kanunla sosyal devlet ilkesi terk edilmemiş, bilakis sosyal devletin gereği olarak bu Kanun yapılmıştır.

Şöyle ki;

Kanunla ilk defa devletin sosyal güvenlik sistemine doğrudan prim katkısı yapması öngörülmekte,

Kadınların ev hizmetleri sosyal güvenlik kapsamına alındığı gibi isteğe bağlı sigorta şartları da büyük ölçüde kolaylaştırılmakta,

Herkes genel sağlık sigortası kapsamına alınmaktadır.

SORU 3: Kanunla aktif- pasif dengesini sağlamaya yönelik düzenlemeler var mı?

Kanunda Kurumun aktüeryal dengesini olumlu yönde etkileyecek olan kayıt dışı çalışma ve kayıt dışı bildirimle ilişkin önemli düzenlemeler bulunmaktadır.

Aktif-pasif dengesinin sağlanmasına yönelik olarak; sigortalıların prime esas kazançlarının büyük bir kısmı prim kesintisine tabi kılınmıştır. Prime tabi tutulmayan kazançlar tek tek sayılmış ve sınırlandırılmıştır. Sigortalılığın kapsamı genişletilmiş, sigortalı

sayılmayanların kapsamı daraltılmıştır. Böylelikle prim ödeyecek sigortalıların sayılarının arttırılması yoluna gidilmiştir.

Ücretlerin banka kanalıyla ödenmesi, kamu kurum ve kuruluşları ile bankalardan bilgi akışı sağlanması, kayıtdışı istihdamı engellemeye yönelik Kanunda öngörülen yaptırımların ağırlaştırılması gibi uygulamalar aktif-pasif dengesini sağlamaya yöneliktir.

Diğer taraftan tasarı sigortalıların daha uzun süre sistemde kalmalarını teşvik etmekte ve prim matrahlarını genişletmesi itibariyle, gelir ve aylıkların azalması gibi bir sonuç da ortaya çıkarmamaktadır.

SORU 4: Sosyal güvenlik sistemimizin kapsamı bu Kanunla daha mı genişlemektedir?

Evet, Kanunla sosyal güvenliğin kapsamı genişletilmektedir.

Ev hizmetlerinde çalışanlara ilişkin hüküm 506 sayılı Kanunda olduğu gibi muhafaza edilmektedir. Daha önce herhangi bir sosyal güvencesi bulunmayan jokeyler ve antrenörler 4/b kapsamında sigortalı sayılmışlardır.

Ayrıca, sigortalı sayılmayanlardan niteliği itibariyle bir kişinin bir günde yapacağı işlerde çalışanlar 5510 sayılı Kanunun eski halinde sigortalı sayılmazken yeni düzenleme ile tasarıda bu hüküm çıkarılmıştır.

Aynı zamanda tarımsal faaliyette bulunanların 15 gün üzerinden prim ödemeleri sağlanmak suretiyle 5510 sayılı Kanunun ilk haline göre bu kesimin de sosyal güvenlik kapsamında olması sağlanmaktadır.

İsteğe bağlı sigorta kolaylaştırılmakta, part- time çalışanların eksik günlerini tamamlama imkanı getirilmekte ve genel sağlık sigortası ile tüm nüfus sağlık güvencesi anlamında sosyal güvenlik kapsamına alınmaktadır.

SORU 5: Malullük ve ölüm aylığını hak etmek için aranan süre uzatılıyor mu?

Mevcut uygulamada;

Malullük sigortasından aylığa hak kazanma koşulu; SSK'lılar için 1800 gün veya 5 yıldan beri sigortalı olup en az 900 gün, Bağ-Kur'lular için 5 tam yıl hizmet, kamu görevlileri açısından ise 10 tam yıl hizmet süresinin bulunmasını gerektirmektedir.

Yeni düzenleme ile malullük sigortasından aylığa hak kazanma koşulu en az 10 yıldan beri sigortalı bulunup toplam 1800 gün, sigortalının başkasının bakımına muhtaç olması halinde belli bir sigortalılık süresi aranmaksızın 1800 gün prim ödeme şartına bağlanmıştır.

Ölüm sigortasından aylığa hak kazanma koşulu; SSK'lılar için 5 yıldan beri sigortalı olup en az 900 gün, Bağ-Kur'lular için 5 tam yıl hizmet, kamu görevlileri açısından ise 10 tam yıl hizmet süresinin bulunmasını gerektirmektedir.

Yeni düzenleme ile ölüm sigortasından aylığa hak kazanma en az 1800 gün prim ödeme şartına bağlanmış ancak 4 (a) sigortalıları için; borçlanma süreleri hariç, 5 yıl sigortalılık süresi ile toplam 900 gün prim ödeme gün sayısı olarak düzenlenmiştir.

SORU 6: Aylık bağlama oranları düşürülüyor mu? Bunun emekli aylıklarımıza etkisi nasıl olacak?

Mevcut uygulamada;

SSK ve Bağ-Kur'luların emekli aylıklarının hesabında, hizmet sürelerinden, ilk 10 yılın her yılı için % 3,5, sonraki 15 yılın her yılı için % 2, daha sonraki her yıl için % 1,5 olarak belirlenen aylık bağlama oranı uygulanmaktadır.

Bu durumda, 25 yıl çalışan bir sigortalıya ortalama yıllık kazancının % 65'i oranında aylık bağlanmaktadır. Yani, her yılı için uygulanan aylık bağlama oranı ortalama % 2,6'dır.

Yeni düzenlemeyle aylık bağlama oranı her yıl için % 2 olarak sabitlendiğinden, 25 yıl çalışan sigortalıların aylık bağlama oranında her yıl için ortalama 0,6 puan bir azalma görülmekte ise de, aylığın hesabında dikkate alınan prime esas kazanç matrahları yükseltildiğinden, aylık miktarlarında herhangi bir düşme olmamaktadır.

Diğer taraftan, eski sistemde 25 yıldan fazla süreler % 1,5 oranında değerlendirilirken, yeni sistemde % 2 olarak dikkate alınacağından, sistemde kalınan süre uzadıkça her yılın bağlanacak aylıklara etkisi daha fazla olacak ve daha yüksek tutarda aylık bağlanacaktır.

Ayrıca, geçiş döneminde Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen sürelerle ilişkin kısmi aylık hesaplanırken, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 3600 prim gün sayısını doldurmamış olan sigortalıların Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen ve Kanunun yürürlük tarihinden önceki prim gün sayısını 3600 güne tamamlayan hizmet sürelerinin her 360 günü için % 3 oranı esas alınacaktır.

SORU 7: Prim ödeme gün sayılarının düşük olması malullük veya ölüm aylığında aylık bağlama oranını nasıl etkileyecektir?

Malullük ve ölüm sigortasında, sigortalıların prim ödeme gün sayısının 9000 günden az olması halinde aylık bağlama oranları 9000 gün (4/a sigortalıları için 7200 gün) üzerinden hesaplanacaktır. Ayrıca, malul sigortalının başkasının bakımına muhtaç olması halinde aylık bağlama oranı 10 puan artırılabacaktır.

SORU 8: Emekli aylıklarının hesaplanmasında gelişme hızı niçin dikkate alınmamaktadır?

Reformun ana parametrelerinden biri olan ve prime esas kazançların güncellenmesinde kullanılan güncelleme katsayısı Anayasa Mahkemesinin iptal kararı doğrultusunda sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının (GH) % 30'u dikkate alınmak suretiyle yeniden belirlenmiştir. Buna göre, güncelleme katsayısı TÜFE+%30 GH +1 formülünden oluşmaktadır.

Güncelleme katsayısı belirlenirken, emeğin GH içindeki payının ortalaması olan %26,3 oranının üzerinde refah payı da dikkate alındığından, aylıklarda herhangi bir kayıp meydana gelmeyecektir.

SORU 9: Mevcut sistemdeki aylık bağlama oranları niçin değiştirilmektedir?

Mevcut uygulamada aylık bağlama oranları yönünden giderek azalan bir yapı söz konusudur. Bu durum sigortalıların sistemde uzun süre kalmalarını teşvik etmemekte aksine alt sınır uygulamaları ile birlikte kısa sürede sistemden çıkmalarına neden olmaktadır.

Kanun ile sigortalıların prim ödeme gün sayılarının artması karşılığında bağlanacak aylıkları da artıran, dolayısıyla sistemde daha uzun süre kalmalarını teşvik eden düzenlemeler bulunmaktadır.

Diğer taraftan mevcut sigortalılarımızın Kanunun yürürlük tarihinden önceki hizmetleri eski hükümlere göre değerlendirilmektedir.

SORU 10: Bu Kanun SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığından halen gelir ve aylık almakta olan emeklilerin aylıklarını herhangi bir şekilde etkileyecek mi?

Kanunun yürürlük tarihinden önce SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığından emekli aylığı almakta olanların mevcut gelir ve aylıklarının aynen ödenmesine devam edilecektir. Aylıklarda herhangi bir azalma söz konusu değildir. SSK ve Bağ-Kur emeklilerinin aylıkları, Kanun yürürlüğe girdikten sonra altı aylık dönemlerde gerçekleşen enflasyon oranında artırılabilecek, memur emeklilerinin aylıkları ise eskiden olduğu şekilde artırılabilmeye devam edilecektir.

SORU 11: Bu Kanuna göre ilk defa sigortalı olanlardan, değişik statülere tabi çalışanların hizmetleri nasıl birleştirilecek?

Kanunun yürürlük tarihinden sonra ilk defa sigortalı olanlardan birden fazla statüye tabi olarak çalışanların hizmetleri, yaşlılık sigortası bakımından; toplam çalışma süresi içinde en fazla hizmetin geçtiği statü hükümleri esas alınmak, ölüm ve malullük hallerinde ise, son statü hükümleri uygulanmak suretiyle birleştirilecektir.

SORU 12: Emekli Sandığından Emekli aylığı almakta iken sigortalı çalışmaya başlayanlardan destek primi kesilecek mi?

Evet, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce emekli aylığı almakta olanlardan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışmaya devam edenler hakkında sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edilecektir.

SORU 13: Bu Kanunla kıdem tazminatının kaldırılacağı ya da toplu olarak ödenmeyeceği söyleniyor doğru mu?

Bu Kanun içerisinde kıdem tazminatına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

SORU 14: Emekli Sandığı emeklisiyim. Bu kanundan sonra aylıklarım sigortalılar gibi TÜFE oranlarına göre mi yükseltilecek?

Hayır, 5434 sayılı Kanuna göre bağlanmış aylıklar ile bu Kanundan önce bir süre devlet memurluğunda bulunmuş olanlara bu Kanundan sonra bağlanacak aylıklar eskiden olduğu gibi Emekli Sandığı Kanunundaki hükümlere göre yükseltilecektir.

SORU 15: Emekli aylıkları yükseltilirken emekli, dul ve yetimlere refah payı verilmeyecek mi?

Kamuoyunda refah payı olarak bilinen gelişme hızı aylık hesaplanması esnasında dikkate alınmakta, bu şekilde bağlanan aylıkların artırılmasında ise TÜFE oranları ya da ilgili kanunlarla belirlenen yüzdesel oranlar esas alınmaktadır.

Yapılan düzenleme ile, mevcut uygulama korunduğundan, refah payının aylıklara yansıtılmadığından bahsedilemez.

SORU 16: Sigorta emeklisiyim ve sosyal güvenlik destek primine tabi çalışıyorum. yeni kanun çıktığı zaman aylıklarım kesilecek mi?

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi veya sigortalı olanlar, yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlar ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışmaya devam edenler hakkında mevcut uygulamada olduğu gibi tercihleri doğrultusunda aylıkları kesilmeksizin sosyal güvenlik destek primine tabi tutulacaklardır. Bunların prime esas kazançları üzerinden % 31 ila %36,5 oranında SGDP kesilecektir.

SORU 17: Yaşlılık aylığı bağlananlardan çalışmaya devam edenlerin durumlarında değişiklik olmakta mıdır?

Sosyal güvenlik sistemimizin önemli bir eksik yönü olan erken emekliliğin bir sonucu olarak emekli olduktan sonra çalışmaya devam edilmesi istihdam veya işsizlikle doğrudan ilgili bulunmaktadır. Halen kayıt dışı çalışan emekli sayımızın işsiz sayımıza yakın bir düzeyde olduğu da bir gerçektir. Bu nedenle mevcut sigortalılarımızın destek primine tabi olarak emeklilik sonrası çalışma hakları muhafaza edilmek suretiyle Kanunda yalnızca emeklilik sonrası 4 (b) kapsamında destek primine tabi olarak çalışma düzenlemesi bulunmaktadır.

SORU 18: Emekli aylığı almakta iken yeniden çalışmaya başlayanların aylıkları nasıl hesaplanacak ?

Emekli aylığı almakta iken çalışmaya başlanması nedeniyle aylığı kesilenlerin aylıklarının yeniden hesabında, ilk aylık hesabı yapıldığı şekilde işlem yapılmasının emekliler arasında aylık farklılıklarına neden olduğu dikkate alınarak; emeklilikten sonraki çalışma dönemleri ayrıca değerlendirilmek suretiyle önceki aylıklarına ilave edilmesi şeklinde düzenleme yapılmıştır.

SORU 19: Emekli ikramiyelerinin tahville yada taksitler halinde ödeneceği doğru mu ?

Hayır, emekli ikramiyeleri 5434 sayılı Kanundaki usulle ödenmeye devam edilecektir.

SORU 20: Emekli Sandığından aylık almakta olan terör malulüyüm, Sigorta, Bağ- Kur ya da Emekli Sandığına tabi bir göreve başlamam halinde aylıklarım kesilecek mi?

Hayır, aylıklarınız hiçbir suretle kesilmeyecektir. Ancak hakkınızda devlet memuriyetine başlamanız halinde uzun vadeli sigorta kolları, sigortalı ya da Bağ –Kur kapsamındaki bir işe başlamanız halinde ise iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulanacaktır. İş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulananların uzun vadeli

sigorta kollarına tabi olmayı istemeleri halinde, bu isteklerini Kuruma bildirdikleri tarihi takip eden ay başından itibaren, haklarında uzun vadeli sigorta kolları da uygulanacaktır ve tarafınızdan hiçbir şekilde genel sağlık sigortası primi alınmayacaktır.

SORU 21: Bağ-Kur sigortalıyım. Ödeyeceğim prim oranı artacak mı?

Mevcut uygulamada Bağ-Kur sigortalılarından basamak sistemine göre % 40 oranında prim alınmakta idi. Yeni düzenleme ile bunların kazançlarıyla orantısız prim ödemelerine sebep olan basamak sistemi kaldırılarak, prime esas kazancın aylık alt ve üst sınırı arasında beyan edecekleri prime esas kazançları üzerinden % 33,5-39 oranında prim ödemeleri öngörülmüştür.

Buna göre, sigortalıların tercihleri doğrultusunda beyan edecekleri prime esas kazançlar ne kadar yüksek olursa, aylıkları da o kadar yüksek bağlanacaktır.

SORU 22: Halen sigortalı olarak çalışmaktayım emekliliğimi hak ettim. Kanun çıktıktan sonra emekli olursam aylığım düşecek mi?

Yeni aylık bağlama sistemi, Kanunun yürürlük tarihinden sonraki çalışmalar için uygulanacaktır. Getirilen sistemde aylığın hesabında, mevcut uygulamada olduğu gibi sigortalıların prime esas kazançları ve hizmet süreleri dikkate alınmaktadır.

Yeni düzenlemeyle; sigortalıların prim alınan kazançlarının matrahı genişletilmekte, kayıt dışı istihdamın önlenmesine yönelik getirilen düzenlemelerle çalışma süresindeki prime esas kazançlarındaki kayıplar önlenmekte ve sigortalıların sistemde daha uzun süre kalması nedenleriyle, prime esas kazançları ve hizmet sürelerine bağlı olarak da aylık bağlama oranları artacağından aylıkların azalması söz konusu olmayacaktır.

Öte yandan, yine Kanunla, mevcut sigortalıların Kanunun yürürlük tarihinden önce geçen hizmetleri için eski aylık hesaplama sistemi, yürürlük tarihinden sonra geçen hizmetler için yeni aylık hesaplama sistemi uygulanmak suretiyle karma sisteme göre aylık bağlanması öngörülerek, müktesep hakların korunması sağlanmıştır.

SORU 23: Halen memur olarak çalışmaktayım. Emekliliğimi hak ettim. Bu Kanundan önce emekli olmam daha mı avantajlı?

Hayır, 5510 sayılı Kanundan önce ya da sonra emekli olmanız emekli aylığı ve ikramiyenizde herhangi bir değişikliğe yol açmamaktadır.

Kamu görevlilerinden bu Kanunun yürürlüğünden önce iştirakçi olanların aylıkları 5434 sayılı Kanuna göre bağlanacağından Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra emekli olmaları hiçbir şekilde aylıklarını etkilemeyecektir.

SORU 24: Halen memur olarak çalışmaktayım. Bu Kanunla eski haklarımda herhangi bir düşüş meydana gelecek mi?

Bu Kanundan önce bir süre memuriyeti bulunanların Emekli Sandığı Kanununda sayılan tüm hakları geçici maddelerle korunmaktadır. Bu sebeple eski haklarınızda herhangi bir geriye gidiş söz konusu olmayacaktır.

SORU 25: Halen memur olarak çalışmaktayım. Emekli ikramiyelerinde bir düşüş veya ikramiyenin tamamen kaldırılması gibi bir durum söz konusu mudur.

Hayır, getirilen düzenleme ile emekli ikramiyelerinin Emekli Sandığı Kanunundaki usul ve esaslarla ödenmeye devam edilmesi sağlanmıştır. Ayrıca emekli ikramiyelerinin tamamen kaldırılması gibi bir durum söz konusu değildir.

SORU 26: Sigortalıyım, Kanun yürürlüğe girdikten sonra işverenin benden keseceği prim miktarı artacak mı?

Mevcut uygulamada sigortalılardan % 9 oranında malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ve % 5 hastalık sigortası primi olmak üzere toplam % 14 oranında prim kesilmektedir.

Yeni uygulamada, sigortalıların ödeyecekleri prim oranı yine toplam % 14 olup, bunun % 9'u malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, % 5'i de genel sağlık sigortası primidir.

SORU 27: Halen memur olarak çalışıyorum bu Kanundan sonra aylıklarımın daha fazla mi kesenek kesilecek?

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanların kesenek ve karşılıkları, fiilî hizmet zammı ve itibari hizmet süresi karşılıkları ile %100 artış farkları hakkında Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümleri uyarınca işlem yapılacağından, aylıklarından herhangi bir şekilde fazla kesenek kesilmesi söz konusu değildir.

SORU 28: Halen memur olarak çalışıyorum bu Kanundan sonra aylıklarımın sağlık sigortası primi de mi kesilecek?

Hayır, halen memur olarak çalışanların aylıklarından bugüne nazaran daha fazla kesenek kesilmeyecektir. Bu durumdakiler için her ay % 12 oranında Genel sağlık sigortası primi çalıştıkları kamu idarelerince ödenecektir.

SORU 29: Halen sigortalı olarak çalışıyorum. Kanun emekli olacağım tarihi etkileyecek mi?

Yeni düzenleme, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce çalışmaya başlayan sigortalıların emekliliğe hak kazanma koşullarında herhangi bir değişiklik meydana getirmemekte, müktesep haklar korunmaktadır.

SORU 30: Halen devlet memuruyum. İlerde daha yüksek unvanlarda görev yapmam durumunda mevcut uygulamada olduğu gibi unvanım bağlanacak aylığıma etkileyecek mi?

Kanunun yürürlük tarihinden önce iştirakçi olanların bütün hakları 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütüleceğinden, görev yapılan unvanlara ilişkin emekli aylığına bugün yansıtılan unsurlar ileride bağlanacak aylıklara da yansıtılacaktır.

SORU 31: Yasa ile getirilen emeklilik için gerekli süreler uzatılmakta mıdır?

4447 sayılı Kanuna göre 2000 yılından sonra ilk defa işe giren SSK'lılar için 7000 gün, Bağ-Kur ve Emekli Sandığına tabi olanlar için 9000 gün şartı uygulanmaktadır.

Bu Kanunda mevcut çalışanların prim gün sayılarında herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

01.05.2008 tarihi itibarıyla ilk defa işe girecek sigortalılardan Bağ-Kur ve Emekli Sandığına tabi olanlar için halen uygulanan 9000 gün şartı korunmuş, SSK'lılar için ise 7000 gün yerine 7200 gün şartı getirilmiştir.

SORU 32: Yasa ile getirilen 65 yaş düzenlemesi kimler için uygulanacak?

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı veya iştirakçi olanların mevcut yaş hadlerini değiştiren bir düzenleme söz konusu değildir. 65 yaş uygulaması; Bu Kanundan sonra 2027 yılında çalışmaya başlayacak olan erkek sigortalılar için 2044 ve 2029 yılında çalışmaya başlayacak kadın sigortalılar için 2048 yılından sonra devreye girecek bir düzenlemedir.

SORU 33: Çalıştığım kamu idaresi özelleştirme kapsam / programına alındı, Sosyal Güvenlik yönünden hangi mevzuata tabi olacağım?

T.C. Emekli Sandığına tabi bir görevde bulunmakta iken özelleştirme programına alınan kurum ve kuruluşlarda çalışan ve diğer kamu kurum kuruluşlarına nakledilmeyerek çalışmaya devam eden personel zorunlu olarak,

Özelleştirme programına alındıktan sonra bu kuruluşlarda emeklilik hakkı tanınan kadro ve pozisyonlara atananlar ise istekleri halinde,

5434 sayılı Kanunun Ek 71. maddesine göre ilgilerini devam ettireceklerdir. Ancak, bu kuruluşlardan özelleştirilmeleri sonucu sermayelerindeki kamu payı %50'nin altına düşenler ile bunlardan satılan veya devredilenlerde T.C. Emekli Sandığına tabi olarak çalışan personelden isteyenlerin Sandıkla ilgileri devam ettirilecek, kamu payının % 50' nin altına düştüğü tarihten sonra atananlar ise Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeyecektir.

4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca ise özelleştirme programına alınan kuruluşlarda çalışan personelden kamu kurum ve kuruluşlarına atanacak olan personelin eski kurumları ile ilişkilerinin kesileceği tarihe kadar geçecek süredeki, aylık ücret, sosyal hak ve yardımlar ile her türlü özlük haklarının özelleştirme fonundan ödenmesi ve bunlardan 5434 sayılı Kanuna tabi çalışmakta olanların bu süre içinde 5434 sayılı Kanuna göre kurulan ilgilerinin devam ettirilmesi, nakil işleminden sonra ise personelin, atandığı kurumun mevzuatına tabi olması gerekmektedir. Buna göre, 5434 sayılı Kanunun 12 nci maddesi kapsamında bulunan bir kurumda 5434 sayılı Kanuna tabi çalışmakta iken kurumun özelleştirilmesi sonucu 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca başka bir kamu kurum veya kuruluşlarına atananların atandıkları kurum veya kuruluş 5434 sayılı Kanun kapsamında olan ve kadro ihdası yapılmış bir kurum olması halinde, atananlar 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılacaklardır. Aksi taktirde Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacaklardır.

SORU 34: Sürekli iş göremezlik geliri ile yaşlılık, malullük ve ölüm aylıklarında alt sınır uygulaması devam edecek mi?

Kanunla malullük, ölüm ve yaşlılık aylıklarında alt sınır uygulamaları mevcut olup,

Malullük ve ölüm aylıklarında, talep ve ölüm tarihi itibarıyla bağlanacak aylıkların talep ve ölüm yılından bir önceki yılın Aralık ayında ödenen en düşük yaşlılık aylığından az olamayacağı,

Yaşlılık aylıklarında, Kanunun yürürlük tarihinden sonraki süreler için bağlanacak aylıkların, sigortalının mevcut çalışmalarının asgari kazançlar üzerinden hesaplanan ortalama aylık kazancının % 35 inden, sigortalının bakmakla yükümlü olduğu eşi veya çocuğu varsa % 40'ından az olamayacağı, hak sahibi kimselerin aylıklarının; hak sahibi bir kişi ise hesaplanan alt sınır aylığının % 80'inden, hak sahibi iki kişi ise % 90'ından az olamayacağı,

Sürekli iş göremezlik gelirlerinde başkasının bakımına muhtaç olanlara bağlanacak gelirlerin, prime esas kazanç alt sınırının aylık tutarının % 85'inden az olamayacağı,

hüküm altına alınarak, alt sınır uygulaması devam ettirilmektedir.

SORU 35: Geçici İş Göremezlik Ödeneği hangi şartla ve hangi miktar üzerinden ödenecektir?

İş kazası ve meslek hastalığı hallerinde, geçici iş göremezlik ödeneği alabilmek için hiç bir koşul öngörülmemektedir. 506 sayılı Kanunda, hastalık sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği alınabilmesi için gerekli olan 120 gün prim ödeme şartı aranırken bu Kanunla 90 güne indirilmiştir. Ayrıca mevcut uygulamada SSK'da olduğu şekilde yatarak tedavilerde günlük kazancın 1/2 oranında geçici iş göremezlik ödeneği ödenmesi düzenlemesi bulunmaktadır.

Mevcut uygulamada Bağ-Kur'da herhangi bir geçici iş göremezlik ödeneği olmamasına rağmen yeni düzenlemede iş kazası ve meslek hastalığı ile analık halleri için de geçici iş göremezlik ödeneği imkanı getirilmektedir.

SORU 36: Kadın esnaf doğum yaparsa iş göremezlik parası alacak mı?

Esnaf kadınlarımıza bu Kanunla ilk defa doğum öncesi ve doğum sonrasında iş göremezlik ödeneği verilmesi imkanı getirilmektedir.

SORU 37: İş kazası, hastalık ve doğum gibi hallerde ödenen iş göremezlik ödeneği azaltılıyor mu?

Hayır, azaltılmıyor. Halen bu durumlarda ödenen miktarlar aynen korunduğu gibi Bağ-Kur'lu sigortalılara da iş kazası ve doğum hallerinde iş göremezlik ödeneği verilmesi hakkı getirilmektedir.

SORU 38: Bağ-Kur'luyum. İş kazası geçirdiğim takdirde hakkımda diğer sigortalılar gibi iş kazası hükümleri uygulanacak mı?

Yeni düzenleme ile Bağ-Kur sigortalılarının iş kazası geçirmeleri halinde, bu sigorta kolundan Kanunda öngörülen tüm yardımlar yapılacaktır. Bunlar, sağlık yardımlarının yapılması, geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi, sürekli iş göremez duruma düşmesi halinde, sigortalının kendisine, ölümü halinde de hak sahiplerine gelir bağlanması ve cenaze ödeneği verilmesidir.

SORU 39: Hastalanan sigortalılara verilen iş göremezlik ödeneğinin şartları ağırlaştırılmakta ve miktarı eskiye göre azaltılmakta mıdır?

Kanunla, iş kazası ve meslek hastalığı hallerinde geçici iş göremezlik ödeneği alabilmek için hiç bir koşul öngörülmemektedir.

506 sayılı Kanunda, hastalık sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği alınabilmesi için gerekli olan 120 gün prim ödeme şartı aranırken bu Kanunla 90 güne indirilmiştir. Ayrıca mevcut uygulamada SSK'da olduğu şekilde geçici iş göremezlik ödeneğinin;

Yatarak tedavilerde günlük kazancın yarısı,

Ayaktan tedavilerde ise üçte ikisi,

oranında verilmesi yönündeki düzenleme korunmuştur.

SORU 40: Emzirme ödeneği kimlere, hangi tutar üzerinden verilecektir?

Mevcut uygulamada sadece çalışan SSK'lılar için 50 YTL olarak ödenmekte olan emzirme ödeneğinin kapsamı yeni düzenleme ile genişletilerek, Bağ-Kur'luları da kapsayacak şekilde; sigortalı kadına veya sigortalı olmayan karısının doğum yapması nedeniyle sigortalı erkeğe, kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alan kadına ya da gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşine, sosyal taraflardan işçi, işveren ve emekli temsilcilerinin de bulunduğu Kurum Yönetim Kurulunca belirlenen Bakanlıkça onaylanan tarifeye göre emzirme ödeneği verilmesi imkanı getirilmiştir.

SORU 41: İşsiz kalınan sürelerde prim ödemeyen sürelerin telafisine ilişkin bir düzenleme var mıdır ?

Yeni düzenleme ile Türkiye'de yasal olarak ikamet edenlerden 18 yaşını dolduran ve talepte bulunanlar isteğe bağlı sigortalı olabilecektir. İsteğe bağlı sigortalı olmak için SSK'da aranan 1080 gün ile Emekli Sandığında aranan 10 yıllık hizmet süresi şartları kaldırılmış ve bunlara genel sağlık sigortası primi ödemeleri suretiyle sağlık hizmetlerinden yararlanma, 30 günden az süreli işlerde çalışanlara da eksik sürelerini isteğe bağlı sigortalı olarak tamamlamaları imkanı getirilmiştir.

SORU 42: İşveren daha az sigorta primi ödemek için kazancımı düşük gösteriyordu. Yeni yasada bunu engelleyici düzenlemeler var mı?

Bu Kanunla ücretlerin bankalar vasıtasıyla ödenmesi öngörülerek, Kuruma da bankalardan bilgi ve belge isteme hakkı getirilmiştir. Bu durumda, işverenlerin çalıştırdıkları işçilerin prime esas kazançlarını olduğundan daha az göstermeleri imkanı ortadan kalkacaktır.

SORU 43: Ülkemizle sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan ülkelerde iş yapan bir müteahhidim. Bu ülkelere götüreceğim Türk işçileri için prim yükümlülüğüm nedir?

İşverenler, ülkemizle sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan ülkelere götürdükleri Türk işçileri için işyerinin tehlike derecesine göre % 1 ila 6,5 arasında kısa vadeli sigorta kolları primi ile % 5'i sigortalı, % 7,5'i de işveren hissesi olmak üzere %12,5 oranında genel sağlık sigortası primi ödeyeceklerdir. İşçilerin uzun vadeli sigorta kollarına tabi olmayı istemeleri halinde, haklarında isteğe bağlı sigorta hükümleri uygulanacaktır.

Yeni getirilen düzenleme ile işverenler üzerindeki yükler azaltılırken, sigortalılar yönünden, bunların ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerin sağlık güvencelerine kavuşmaları sağlanmıştır.

SORU 44: Halen çiftçilik yapmaktayım. Benim sigortalılığım nasıl olacak?

Yeni düzenleme ile; tarımsal faaliyette bulunanların asgari ücretin yarısı üzerinden prim ödeyerek 30 gün hizmet kazanmaları ve sağlık hizmetlerinden yararlanmaları imkanı getirilmiştir.

SORU 45: Eşim 6 yıllık Devlet memuru iken vefat etti. Çocuklarıma aylık bağlandı ancak bana bağlanmamıştı. Bu Kanundan sonra bana da aylık bağlanacak mı ? Bağlanacaksa geçmişe yönelik toplu bir para ödenmesi söz konusu mu ?

Evet, eşinizin 6 yıllık hizmet süresi bu Kanuna göre ölüm aylığı bağlanması için yeterli olduğundan, 1 Ekim 2008 tarihinden sonra yapacağınız başvuru üzerine tarafınıza aylık bağlanabilecektir.

Önceki sosyal güvenlik mevzuatına göre; hizmet süresinin 10 yıldan az olması nedeniyle aylık bağlanamayan dul ve yetimlere artık ölenin 5 yıl hizmetinin bulunması halinde dul ve yetimlerinin 1 Ekim 2008 tarihinden sonra yapacakları başvuru üzerine müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanacaktır. Bu durum 5510 sayılı Kanunla getirilen yeni bir hak olduğu için geçmişe yönelik bir ödeme söz konusu olmayacaktır.

SORU 46: Eşim 3,5 yıllık devlet memuru iken vefat etti. Askerlik süresini borçlanarak 5 yılı tamamlarsam bana aylık bağlanacak mı?

Evet, hak sahiplerinin ölen adına borçlanacakları hizmetlerle birlikte 5 yılı doldurmaları halinde kendilerine borçlanma tutarlarını ödedikleri tarihi takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanabilecektir.

SORU 47: Cenaze yardımından yararlanma şartları nelerdir ve yardım miktarı nasıl belirlenecektir ?

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu veya sürekli iş göremezlik geliri, vazife malullüğü ya da yaşlılık aylığı almakta iken ölen sigortalıların hak sahiplerine hiçbir koşul aranmadan cenaze yardımı ödenecektir.

Hali hazırda SSK ve Bağ-kurda 247,43 YTL olan cenaze ödeneği miktarını belirleme sosyal taraflardan işçi, işveren ve emekli temsilcilerinin de bulunduğu Kurum Yönetim Kurulu kararı ve Bakanlık Onayı ile bu miktarın belirlenmesi öngörülmektedir.

SORU 48: Hizmet akdine tabi çalışan sigortalıların hak sahiplerine hangi şartlarla ölüm aylığı bağlanacaktır ?

Hizmet akdine istinaden çalışan sigortalılar için borçlanma süreleri hariç olmak üzere 5 yıl sigortalılık süresi 900 gün prim ödeme şartı ile ölüm aylığı bağlanacaktır.

SORU 49: Hak sahibi eşlerin hisseleri % 75'ten % 50'ye düşüyormuş doğru mu?

Halen ölüm aylığı almakta olan dul eşlerin bu aylıkları aynı şekilde devam ettirilmektedir. Kanunla sigortalının dul eşine, çalışması, kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alması veya aylık alan çocuğunun bulunması halinde % 50 oranında aylık bağlanacağı öngörülmüş olup, bu durum kamu görevlilerinin dul eşleri için sürdürülmekte olan bir uygulamadır.

Bu konuda da norm ve standart birliğin sağlanması amaçlanarak, çalışmayan ve düzenli geliri olmayan dullar ile çalışan veya aylık alan dulların ölüm aylıkları farklılaştırılmıştır.

SORU 50: Boşandığı halde eşle birlikte yaşamaya devam eden ve bu arada aylık almaya devam eden kız yetimlerin aylıkları bundan sonra kesilecek mi?

Bağlanmış aylıklar eski hükümlere tabi olduğundan bunların aylıkları kesilmeyecek, ancak bu Kanundan sonra yetim aylığı bağlanmış olanlardan eşinden boşandığı halde, boşandığı eşle fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların, bağlanmış olan gelir ve aylıkları kesilerek, bu kişilere ödenmiş olan tutarlar geri alınacaktır.

SORU 51: Kanundan önce Emekli Sandığından yetim aylığı alan ve aynı zamanda özel sektöre tabi sigortalı çalışan kız yetimlerin aylıkları kesilecek mi ?

Hayır, bu kanundan önce Emekli Sandığı Kanununa göre bağlanmış aylıklar hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağından 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile bu durumdakilerin aylıkları kesilmeyecektir.

SORU 52: Hak sahibi kız çocuklarına aylık bağlanması için yaş koşulu getiriliyor mu?

Kanunla hak sahibi kız çocuklarına çalışmamaları ve kendi çalışmalarından dolayı gelir ve aylık almamalarının yanısıra evli olmamaları şartıyla aylık bağlanacağı öngörülmüştür. Kız çocukları için herhangi bir yaş koşulu getirilmemiştir.

SORU 53: Malul kız çocuklarının aylıkları evlenmeleri halinde kesilecek mi?

Gerek kız, gerekse erkek malul çocukların aylıkları evlenmeleri halinde kesilmeyecek, ancak, çalışmaları, kendi çalışmalarından dolayı gelir/aylık almaları veya maluliyet hallerini yitirmeleri durumunda aylıkları kesilecektir.

SORU 54: Emekli Sandığından aylık almakta iken evlenen kız yetimlerin aylıktan çıkması durumunda diğer aylık alanların aylıkları yükseltilecek mi?

Evet, bu kanundan önce Emekli Sandığı Kanununa göre bağlanmış aylıklar hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağından Emekli Sandığından aylık almakta iken evlenen kız yetimlerin aylıktan çıkması durumunda diğer aylık alanların aylıkları yükseltilecektir.

SORU 55: Yetim kız çocuklarına aylıklarının 24 katı tutarındaki evlilik yardımı yarıya mı düşürülmektedir?

Hayır, sadece daha önce eş ve kız çocuklara (Emekli Sandığı Kanununa göre anaya da) verilen evlenme yardımının bundan sonra sadece yetim kız çocuklarına verilmesi hükmü getirilmiştir. Diğer taraftan Emekli Sandığı Kanununda almakta olunan aylığın 1 yıllık tutarında hesap edilmekte olan bu yardım bu Yasayla 24 ay tutarına yükseltilmektedir.

SORU 56: Evlenme ödeneği hangi miktar üzerinden ve kimlere verilecektir ?

Bu Kanun uyarınca, evlenme ödeneği yetim kız çocuklarına almakta oldukları aylıkların 24 aylık tutarı miktarında ödenecektir.

SORU 57: Yeni Yasaya göre sigortalının anne ve babasına hangi şartlarla ölüm aylığı bağlanacaktır? Bir hak kaybı söz konusu mu?

Yeni düzenleme ile ölen sigortalıdan dolayı ana ve babalara aylık bağlanması için eş ve çocuklardan artan hisse bulunması, her türlü gelirlerinin asgari ücretin net tutarından az olması ve gelir/aylık almaması şartları getirilmiştir. Ana ve babanın 65 yaşın üstünde olması halinde artan hisse koşulu aranmayacaktır.

Mevcut uygulamada, SSK sigortalılarının ana ve babalarına ölüm aylığı bağlanabilmesi için sigortalının öldüğü tarihte eş ve çocuklardan artan hisse bulunması koşulu aranmakta idi. Yeni düzenleme ile artan hissenin sonradan oluşması halinde de ana ve babaya aylık bağlanması imkanı getirilmiştir.

SORU 58: Kanun şehitlerin anne ve babalarına aylık bağlanmasına ilişkin şartlarda herhangi bir değişiklik getiriyor mu?

Emekli Sandığı Kanunundaki şehit anne ve babalarına aylık bağlama koşulları aynen korunduğundan herhangi bir değişiklik söz konusu değildir.

SORU 59: Görevli olduğum bir sırada geçirmiş olduğum bir kazadan dolayı malul olarak görevimden ayrıldım. Emekli Sandığı vazife malullüğüm kabul edilmedi. Bu Kanun bana bir hak getiriyor mu?

Hayır, bu Kanun geçmişteki vazife malullüğü durumlarını değiştirecek herhangi bir düzenleme getirmemektedir.

SORU 60: Malullük aylığı bağlanabilmesi için hangi şartlar aranmaktadır ?

Devredilen üç sosyal güvenlik kurumunun norm ve standart birliği gözetilerek 10 yıl sigortalılık ve 1800 gün şartı ile malullük aylığı bağlanması, sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malul ise 1800 gün prim ödemiş olması şartıyla malullük aylığına hak kazanması öngörülmüştür.

SORU 61: Devlet memurlarında da maluliyet için sigortalılar gibi % 60 oranında çalışma gücü kaybı mı aranacak?

Hayır, devlet memurları vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybetmiş olmaları halinde de malul sayılacaklardır.

SORU 62: Malulen emekliye ayrılmak suretiyle görevimden ayrıldım. Ancak hizmet sürem 10 yılı doldurmadığı için tarafıma aylık bağlanmayıp toptan ödeme yapılmıştı. Bu Kanun bana bir hak getiriyor mu?

Bu Kanuna göre malullük sebebiyle emekli aylığı bağlanabilmesi “ En az on yıldan beri sigortalı bulunup, toplam olarak 1800 gün (5 yıl) veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malûl olan sigortalılar için ise sigortalılık süresi aranmaksızın 1800 (5 yıl) malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması” şartına bağlanmıştır. Eğer durumunuz bu kapsama giriyorsa ve görevinizden ayrıldıktan sonra herhangi bir sigortalılık hâline tabi olarak çalışmamış iseniz ya da borçlanacağınız ya da ihya edeceğiniz hizmetleri ile birlikte prim ödeme gün sayısı bakımından Kanun hükümlerine göre malullük aylığına hak kazanmanız halinde tarafınıza malullük aylığı bağlanabilecektir.

SORU 63: Memuriyet görevime sakatlık kontenjanından atanmadığım için özürülere ilişkin haklardan yararlanamıyordum. Yeni yasa bu konuda bir kolaylık getiriyor mu?

Evet. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olanlardan, göreve başlamadan önce alınmış, en az % 40 oranında özürlü olduklarını gösterir sağlık kurulu raporu bulunanlar ile en az yüzde 40 oranında doğuştan özürlü olduklarını belgeleyenler yeni düzenleme ile 15 yıl hizmet ile yaşlılık aylığından yararlanacaklardır.

SORU 64: % 55 oranında sakatım ve halen vergi indiriminden yararlanmak suretiyle sigortalı olarak çalışıyorum. Yeni kanunla benim emekli olma şartlarım değişiyor mu?

Yeni Kanunda; Kanunun yürürlük tarihinden önce sigortalı olanlardan, sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlananların emekli olma şartlarında herhangi bir değişiklik yapılmamış ve müktesep haklar korunmuştur.

SORU 65: Özürlü sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanmasının şartları ağırlaştırılmakta mıdır?

Özürlü sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanmasının şartlarının ağırlaştırılmasının söz konusu olmayıp kolaylaştırılmaktadır.

506 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesine göre birinci derece sakatlığı olanlar 15 yıl sigortalılık süresi 3600 gün, ikinci derece sakatlığı olanlar 18 yıl sigortalılık süresi 4000 gün, üçüncü derece sakatlığı olanlar 20 yıl sigortalılık süresi 4400 gün şartlarını yerine getirmeleri halinde yaşlılık aylığından yararlanmakta iken,

5510 sayılı Kanunla çalışma gücündeki kayıp oranı %50 ila %59 arasında olanlar 16 yıl sigortalılık süresi 4320 gün, %40 ila %49 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar 18 yıl 4680 gün şartlarını yerine getirmeleri halinde kendilerine yaşlılık aylığı bağlanacaktır. Ayrıca yeni düzenleme ile çalışma gücündeki kayıp oranına bağlı olarak aylık bağlanması öngörülmüş olup, bu da sigortalıların lehine bir düzenlemedir.

SORU 66: Özürlü olduğum halde, özürlemlerle ilgili mevzuat dahilinde atamam yapılmadığı için özürlemlere tanınan erken emeklilik hakkından yararlanamıyordum. Bu Kanun bana bir hak getiriyor mu?

Evet, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak çalışmaya başlamış olup, çalışmaya başlamadan önce ilgili mevzuatına göre alınmış ve en az % 40 oranında özürlü olduklarını gösterir sağlık kurulu raporu bulunanlar ile en az % 40 oranında doğuştan özürlü olduklarını belgeleyenlerden aylık talep tarihinde devlet memuru olarak çalışmaya devam edenlere; en az 15 yıl hizmetleri bulunması halinde emekli aylığı bağlanabilecektir.

SORU 67: Sağlam olarak devlet memuriyetine girdikten sonra sakatlandım. Ancak özürlemlere tanınan erken emeklilik hakkından yararlanamıyorum. Bu Kanun bana bir hak getiriyor mu?

Evet, Devlet memurlarından çalışmaya başladıktan sonra sakatlanmış olanların bu Kanundan sonra, Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücündeki kayıp oranının;

- a) % 50 ilâ % 59 arasında olduğu anlaşılması ve 16 yıl hizmetinin bulunması,
- b) % 40 ilâ % 49 arasında olduğu anlaşılması ve 18 yıl hizmetinin bulunması

halinde kendilerine Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre aylık bağlanabilecektir.

SORU 68: Emniyet Hizmetleri Sınıfında çalışmaya devam ediyorum. Polis akademisinde geçen sürelerimin emekliliğime sayılması mümkün mü?

Evet, ilk defa bu Kanunla, Emniyet Hizmetleri Sınıfında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmakta olanların, Polis Akademisinde geçen başarılı eğitim sürelerini borçlanmak suretiyle hizmetlerine ilave ettirmeleri imkanı getirilmiştir.

SORU 69: Halen Astsubay olarak görev yapmaktayım. Göreve başlamadan önce yüksekokulda geçen sürelerim var bunları emekliliğime saydırabilir miyim?

Evet, ilk defa bu Kanunla; Kanunun yürürlüğe girmesinden önce üniversitelerin çeşitli fakülte, yüksek okul veya meslek yüksek okullarında kendi hesabına öğrenim yaptıktan sonra muvazzaf astsubay nasbedilenlerin sözü edilen okullarda geçen başarılı öğrenim sürelerini borçlanmak suretiyle hizmetlerine ilave ettirmeleri imkanı getirilmiştir.

SORU 70: Bu Kanundan sonra malûl çocuğu bulunan kadınlara emeklilik yönünden bazı kolaylıklar sağlandığı söyleniyor doğru mudur?

Evet, Bu Kanunla ilk defa; emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan kadın sigortalılardan başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malûl çocuğu bulunanların, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen prim ödeme gün sayılarının dörtte birinin prim ödeme gün sayıları toplamına eklenmesi ve eklenen bu sürelerin emeklilik yaş hadlerinden de indirilmesi uygulaması getirilmiştir. Bu suretle kendilerine daha erken emekli olma imkanı sağlanmıştır.

SORU 71: Hizmet yetersizliği sebebiyle 5434 sayılı Kanun uyarınca kendilerine veya hak sahiplerine aylık bağlanamayanlara, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra borçlanma yapmak suretiyle aylık bağlanabilir mi?

5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 2008 yılı Ekim ayı başından önce kamu idarelerindeki görevlerinden ayrılanlardan, ayrıldıkları tarihte 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre malullük veya emekli aylığı bağlanabilmesi için yeterli hizmet süresi bulunmayan ve görevden ayrıldıktan sonra herhangi bir sigortalılık haline tabi olarak çalışmamış olanların, 2008 yılı Ekim ayı başından önce ölenlerin 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre, yeterli hizmet süresi bulunmadığı için aylık bağlanamamış olan dul ve yetimlerinin borçlanacakları hizmetleri ile birlikte prim ödeme gün sayısı bakımından Kanun hükümlerine göre aylığa hak kazanmaları ve müracaatları halinde, borçlanma işlemleri bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanuna göre hesap edilerek, kendilerine ödemenin yapıldığı tarihi takip eden ay başından itibaren 5434 sayılı Kanun hükümleri uyarınca aylık bağlanacaktır.

SORU 72: Belediye başkanlığı yapmış SSK emeklisiyim. Bu Kanunla Emekli Sandığından emekli olan belediye başkanları gibi tazminat alabilecek miyim.

Kanunun yürürlük tarihinden önce, seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan, Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı Kanunun ek 68 inci maddesine göre makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenenler hariç olmak üzere;

Sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanlardan; 5434 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılan 39 uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olanlara, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren, haiz olmayanlara ise bu şartları haiz oldukları tarihten itibaren 5434 sayılı Kanunun Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesinde belirtilen şartlar da dikkate alınarak, emsali belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarı, almakta oldukları emeklilik veya yaşlılık aylıklarına ilave edilmek suretiyle ödenecektir.

SORU 73: Hiç çalışmam yok. İsteğe bağlı sigortalı olabilir miyim? Sağlık hizmetlerinden yararlanabilir miyim?

Yeni düzenleme ile Türkiye'de yasal olarak ikamet edenlerden 18 yaşını dolduran ve talepte bulunanlar isteğe bağlı sigortalı olabilecektir.

İsteğe bağlı sigortalı olmak için SSK'da aranan 1080 gün ile Emekli Sandığında aranan 10 yıllık hizmet süresi şartları kaldırılmış ve bunlara genel sağlık sigortası primi ödemeleri suretiyle sağlık hizmetlerinden yararlanma imkanı getirilmiştir.

SORU 74: Kısmi süreli çalışıyorum. Eksik sürelerimi isteğe bağlı ödeyebilir miyim?

Yapılan yeni düzenleme ile 30 günden az süreli işlerde çalışanlara eksik sürelerini isteğe bağlı sigortalı olarak tamamlamaları imkanı getirilmiştir.

SORU 75: Bu Kanuna göre devlet memuru olarak isteğe bağlı iştirakçilik hakkım kaldırılıyor mu? Artık isteğe bağlı iştirakçilik Bağ- Kur kapsamında mı değerlendirilecek?

5510 sayılı Kanunun Geçici 4. maddesi uyarınca;

5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi iken gerek 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerekse yürürlüğe girdiği tarihten sonra görevinden ayrılanlar ile bunlardan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra devlet memuru olarak yeniden çalışmaya başlayanlardan,

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ve diğer personel kanunları ile kendi kuruluş kanunlarına göre Emekli Sandığı iştirakçisi olarak en az 10 yıl çalıştıktan sonra görevinden istifaen ayrılmış olanlar ya da müstafi sayılanlar görevlerinden ayrıldıkları tarihten itibaren 6 ay içinde yazılı olarak müracaat etmeleri halinde eskiden olduğu gibi isteğe bağlı iştirakçilikleri sağlanacak ve bu süreler 4 / (c) kapsamında (memuriyet hizmeti gibi) değerlendirilecektir.

SORU 76: Bu Kanunla yurtdışında geçen sürelerin borçlandırılması ile ilgili bir değişiklik getirildi mi?

3201 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle, 18 yaşını doldurmuş Türk Vatandaşlarının Türk Vatandaşı olarak yurt dışında geçen ve belgelendirilen sigortalılık süreleri ile bu sürelerin arasında veya sonunda her birinde bir yıla kadar olan işsizlik süreleri ve yurt dışında ev kadını olarak geçen süreleri borçlanma kapsamına alınmıştır.

Yurtdışında geçen hizmet sürelerini borçlanmak isteyenler, Türkiye'de son defa; Sosyal Güvenlik Kurumuna tabi çalışmaları varsa borçlanma işlemleri Kurumumuzca, 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesine tabi sandıklardan birine tabi çalışması varsa borçlanma işlemleri ilgili sandıkça sonuçlandırılacaktır.

Ayrıca, Türkiye'de herhangi bir Sosyal Güvenlik Kurumuna tabi çalışması bulunmayanların yurtdışında geçen sigortalı süreleri ile ev kadınlığında geçen sürelerinin borçlanma işlemleri de Kurumumuzca yapılacaktır.

Kendilerine veya hak sahiplerine sosyal güvenlik sözleşmesi uygulanmak suretiyle kısmi aylık bağlanmış olanların borçlanma işlemleri aylığı bağlayan Kurumun bu Kanundaki sigortalılık statüsüne göre sonuçlandırılacaktır.

Kurumumuzca yapılacak yurtdışı hizmet borçlanma talepleri için,

Son defa Sosyal Sigortalar Kurumuna veya Bağ-Kur' a tabi çalışması olanlar, yada Türkiye'de hiç çalışması olmayanlar veya yurtdışında ev kadınlığında geçen süreleri bulunanlar Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Yurtdışı Borçlanma ve Tahsis İşlemler Daire Başkanlığı veya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerine,

Daha önce 5434 sayılı Kanun kapsamında çalışmış ise Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Emeklilik İşlemleri Daire Başkanlığı'na başvuracaklardır.

SORU 77: 5510 sayılı Kanuna göre Kamu görevlilerinin tescil işlemleri nasıl yapılacaktır?

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmaya başlayanlar (kamu görevlileri) göreve başladıkları tarihten itibaren sigortalı sayılacaklar ve bu tarihlerden itibaren on beş gün içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma "e-sigorta" yoluyla bildirimleri yapılacaktır.

SORU 78: 5510 sayılı Kanun uyarınca Kamu görevlilerinin sigortalılıkları ne zaman sona erecek ve bildirim işlemi nasıl yapılacaktır?

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların sigortalılıkları;

1) Ölüm halinde veya aylık bağlanmasını gerektiren hallerde, görev aylıklarının kesildiği tarihi takip eden aybaşından,

2) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanununun 40 ıncı maddesinde belirtilen yaş hadleri ile sıhhi izin sürelerinin doldurulması halinde ise bu süre ve hadlerin doldurulduğu tarihleri takip eden aybaşından,

3) Diğer hallerde ise görevden ayrıldıkları tarihten,

itibaren sona erecek ve haklarında hazırlanacak sigortalı işten ayrılış bildirgesi, sigortalılığın sona ermesini takip eden on gün içinde düzenlenerek kamu idarelerince " e-Sigorta" yolu ile Kuruma bildirilecektir.

Yer değiştirme suretiyle bir kurumdan diğer bir kuruma nakledilenler hakkında sigortalı işten ayrılış bildirgesi ile gerekli bildirimler yapılır. Bu sigortalıların, malullük veya yaşlılık aylığı bağlanması taleplerinde kurumlarınca emekliye sevk onayı, ölüm halinde (tahsis taleplerinde) ise sigortalı işten ayrılış bildirgesi gönderilmesi yeterlidir.

SORU 79: 5510 sayılı Kanundan sonra ilk defa kamu görevlisi olacaklar hangi sürelerini borçlanabilirler ?

5510 Sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca ilk kez kamu görevlisi olarak sigortalı olacaklar;

- a) Er veya erbaş olarak silah altında veya yedek subay okulunda geçen sürelerini,
- b) Personel mevzuatlarına göre aylıksız izinde geçen sürelerini,

c) Sigortalı olmaksızın doktora öğreniminde veya tıpta uzmanlık için, yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal doktora veya uzmanlık öğreniminde geçen sürelerini,

ç) Sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların (bitirenlerin) normal stajda geçen sürelerini,

d) Hekimler fahri asistanlıkta geçen sürelerini,

e) Seçim kanunları gereğince görevlerinden istifa edenlerin, istifa ettikleri tarih ile seçimin yapıldığı tarihi takip eden aybaşına kadar açıkta geçirdikleri sürelerini,

f) Fakülte veya yüksek okullarda kendi hesabına okuduktan sonra subay veya astsubaylığa nasp edilen veya yedek subaylık hizmetini takiben subaylığa geçirilenler ile fakülte ve yüksekokullarda kendi hesabına okuduktan sonra, komiser yardımcısı veya polis memuru olarak atananlar başarılı öğrenim sürelerini borçlanabilirler.

SORU 80: Sigortalıyım ve halen itibari hizmet kapsamındaki bir işte çalışıyorum. Bu yasa hakkımı elimden alıyor mu?

Kanunla SSK'lılar için halen uygulanmakta olan itibari hizmet süresi uygulamasına son verilerek, fiili hizmet süresi zammı uygulamasına geçilmiştir.

Yeni düzenleme ile sigortalıların Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar itibari hizmet süresi kapsamında geçen süreleri mevcut kanunlar doğrultusunda 3600 gün koşulu aranmaksızın emeklilik haklarına yansıtılacaktır.

Kanunun yürürlük tarihinden sonra ise, çalışılan işin fiili hizmet süresi zammı kapsamındaki bir iş olması halinde, sigortalılar fiili hizmet süresi zammından yararlandırılacaklardır.

SORU 81: Fiili hizmet zammı kapsamı niçin değiştirilmektedir ?

Fiili hizmet süresi zammı kapsamındaki işler; ağır, riskli ve sağlığa zararlı olup, çalışanları fiziki, ruhi ve fizyolojik bakımdan olumsuz yönde etkileyen, dolayısıyla bu işlerde çalışanları diğer çalışanlara göre daha fazla yıpratdığı için ömürlerini kısaltan işlerdir.

Mevcut uygulamada kapsam içerisinde bulunan bazı işler, teknolojideki gelişmeler ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi nedeniyle zamanla yıpratıcı olmaktan çıktığı halde, bu işlerde çalışanlara hala fazladan hizmet ilavesi yapılması, diğer kesimlerde çalışanlar aleyhine bir adaletsizlik oluşturmaya başlamıştır. Bu olumsuzlukların ortadan kaldırılması amacıyla,

Yeni düzenlemede; bu kapsamdaki işler belirlenirken; Avrupa Birliği ve gelişmiş ülke uygulamaları esas alınarak iş sağlığı, iş güvenliği ve teknolojik gelişmeler incelenmiş ve işyerlerinde her türlü tedbir alınmasına rağmen yaptıkları işler dolayısıyla çalışanlarının yaşam beklentisi ülke ortalamasının altında kalan iş kolları için bu uygulamanın yapılması benimsenmiştir.

Bu bakımdan, bazı iş ve işyerlerinin fiili hizmet süresi zammı kapsamından çıkarıldığı hususu doğrudur.

SORU 82: Sağlık hizmetlerinden yararlanmam için şartlar nelerdir?

Mevcut uygulamada sağlık hizmetlerinden yararlanabilmek için SSK sigortalılarının kendisine 90 gün, bakmakla yükümlü oldukları kişilere 120 gün, Bağ-Kur sigortalıları için 240 gün hastalık sigortasından prim ödeme şartı, yeni düzenleme ile 30 güne indirilmiştir.

SORU 83: Sağlık hizmetlerinin özelleştirileceği ve ücretlendirileceği söyleniyor. Sağlık hizmeti paralı mı olacak?

Sağlık hizmetleri paralı hale getirilmemektedir. 15 haziran 2007 tarihinden önce Bağ-Kur ve SSK'lılar özel hastanelerden kısıtlı olarak yararlanmaktaydılar. 15 haziran 2007 sonrasında Bağ-Kur, SSK ve Emekli Sandığı mensupları eşit olarak özel hastanelerden yararlanmaya başladılar.

Bu Kanunda sigortalılar esas itibarıyla herhangi bir ücret ödemedi sözleşmeli sağlık kuruluşlarından yararlanabileceklerdir.

Ancak;

Kamu sağlık kuruluşları standart hizmetler dışında kalan otelcilik hizmeti ve öğretim üyesi ücreti için ilave ücret alabileceklerdir.

Sözleşmeli özel sağlık kuruluşları ve vakıf üniversitelerinin alabileceği ilave ücretlerin tavanını Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen sağlık hizmet bedellerinin bir katına kadar olmak üzere Bakanlar Kurulu belirleyecek, Kurum da bu sınır içinde yeni bir tavan belirleyebilecektir.

Kurum, ilave ücret alınmayacak sağlık hizmetlerini belirleyebilecektir. (Yoğun Bakım, Göz Hastalıkları, Kalp ameliyat ve girişimleri vb)

Mevcut uygulamada sağlık tesisleri, hastanın veya yakınının önceden yazılı onaylarını almak kaydıyla tavanı olmayan ilave ücret talep edebilmekteyken Kanun ile bu tavan %30 ile sınırlanmıştır. Sağlık tesislerinin mutlak %30 ilave ücret almaları şartı da bulunmamaktadır. Bugün olduğu gibi birçok sağlık tesisi hiç ilave ücret almadan hastaları tedavi edeceklerdir. Kamu sağlık kuruluşlarınca herhangi bir ilave ücret ödemedi sağlık hizmeti vereceklerdir.

SORU 84: Bağ-kur'luyum. Borcum olduğunda sağlık hizmeti alabilecek miyim?

Mevcut uygulamada, prim borcunuzun olması halinde sağlık hizmetinden kendiniz ve bakmakla yükümlü olduğunuz kişiler yararlanamamaktadır.

Yapılan düzenleme ile 60 günlük borcunuzun olması sağlık hizmeti almanıza engel teşkil etmemektedir. Primlerin ödeme süresi ile ilgili yapılan düzenleme sebebiyle 3 aya varan süre içerisinde kendiniz ve bakmakla yükümlü olduğunuz kişilerin sağlık hizmetlerinden yararlanabilmeleri mümkündür. Ayrıca, 18 yaşından küçük çocuklarınız borcunuzla bağlantılı olmaksızın sağlık hizmetlerinden yararlandırılacaktır.

SORU 85: Sağlık hizmetlerinden hangilerine katılım payı ödeyeceğim?

Yeni düzenleme ile mevcut uygulamaya paralel olarak; ayakta tedavilerde hekim ve diş hekimi muayenesinde, ortez, protez, iyileştirme araç ve gereçleri ile ayakta tedavide sağlanan ilaçlardan katılım payı alınması öngörülmüştür.

SORU 86: İşsizim ve hiçbir yerden gelirim yok. Yasa çıktığında sağlık hizmetinden yararlanabilecek miyim?

Yeni düzenleme ile aile içinde kişi başı geliri asgari ücretin üçte birinden az olması nedeniyle genel sağlık sigortası primini ödeme gücü olmayan vatandaşlarımızın primleri Devlet tarafından karşılanmak suretiyle sağlık hizmetlerinden yararlandırılmaları sağlanmaktadır.

SORU 87: Her türlü sağlık kuruluşuna gidebilecek miyim?

Sigortalılar sözleşmeli kamu ve özel sağlık hizmeti sunucularından istediklerine müracaat edebileceklerdir. Kaldı ki acil hallerde sözleşmesiz sağlık kuruluşlarına da gidilebilecektir.

SORU 88: 18 yaşından küçük olan herkes genel sağlık sigortası kapsamına alınacak mı?

Evet, 18 yaşından küçük çocuklar, anne veya babalarının sigortalı olup olmadığına bakılmaksızın genel sağlık sigortası kapsamında olacaklar ve sağlık yardımlarından yararlanacaklardır.

SORU 89: Sigortalının 25 yaşını doldurmuş kız çocukları anne veya babalarından dolayı sağlık hizmetlerinden yararlanabilecek mi ?

Yeni düzenleme ile sağlık sigortası bakımından bakmakla yükümlü olunan çocukların en fazla 25 yaşına kadar bu haklardan yararlanacağı öngörülmekle birlikte, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sağlık yardımlarına müstahak olanların durumlarında değişiklik olana kadar mevcut haklarının verilmesine devam edilecektir.

Ayrıca, kız çocukları isteğe bağlı sigorta kapsamında sağlık primlerini ödeyebileceği gibi prim ödeme gücünden yoksun iseler 60 ıncı madde kapsamında primleri devlet tarafından ödenerek sağlık yardımlarından yararlanmaları mümkün bulunmaktadır.

SORU 90: Protez, iyileştirme araç ve gereçleri için ödeme yapacak mıyım?

Mevcut uygulamada sigortalılardan protez, ortez, iyileştirme araç ve gereçleri için belli miktarlarda katılım payı alınmaktadır. Yeni düzenleme ile bu konuda genel anlamda herhangi bir değişiklik yapılmamış olup, söz konusu hizmetlerden katılım payı alınmaya devam edilecektir.

Yapılan düzenlemede, 3713 sayılı Kanuna göre aylık bağlanmış malûller ile aynı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle vazife malûllüğü aylığı alan er ve erbaşların sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez/protez ve diğer iyileştirici araç/gereçler için herhangi bir katılım payı veya fark alınmaksızın ve kısıtlama getirilmeksizin karşılanması yönünde düzenleme yapılmıştır.

SORU 91: İsteğe bağlı sigortaya devam eden kadın sigortalı eşinden dolayı sağlık yardımından yararlanamayacak mı?

Mevcut uygulamada, isteğe bağlı sigortalıların sağlık yardımlarından yararlanamamaları önemli bir eksiklikti. Yeni düzenlemeyle isteğe bağlı sigortalılara sağlık primi ödemek koşuluyla sağlık hizmetinden yararlanma hakkı getirildiğinden, kendi sigortalılığı sebebiyle sağlık hizmetinden yararlanacak isteğe bağlı sigortalıların, eşlerinden dolayı sağlık hizmeti almalarına gerek kalmayacaktır.

SORU 92: İşsizlik ödeneği almaktayım. Genel sağlık sigortası beni kapsama alıyor mu? Primlerimi nasıl ödeyeceğim.

İşsizlik ödeneği alanlar da genel sağlık sigortası kapsamında olup, sağlık sigortası primleri Türkiye İş Kurumu tarafından ödenecektir.

SORU 93: Primini ödemeyen vatandaşlar sağlık hizmeti alamayacaklar mı?

Prim ödeme yükümlüsü olduğu halde sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarih itibariyle 60 günden daha az prim borcu bulunanların sağlık hizmetlerinden yararlanmaması söz konusu değildir. Ayrıca, 18 yaşını doldurmamış olan kişiler, tıbben başkasının bakımına muhtaç olan kişiler, acil haller, iş kazası ile meslek hastalığı halleri, bildiri zorunlu bulaşıcı hastalıklar, koruyucu hekimlik hizmetlerinde, analık hallerinde, afet ve savaşta ve grev ve lokavt durumlarında prim borcuna ve prim ödeme gün sayısına bakılmaksızın tedavileri sağlanmaktadır.

SORU 94: Prim borcu olan esnaf ve sanatkarlar ile ailelerinin sağlık yardımından yararlanabilecekler mi ?

1479 sayılı Kanunda esnaf ve sanatkarlar ile ailelerinin sağlık yardımlarından yararlanmaları için hiç prim borcu olmaması gerekmekte iken tasarı ile prim ödeme yükümlülükleri, takip eden aydan başlatılmak ve 1 ay prim borcunu aksatmaları durumunda dahi sağlık yardımlarından yararlanma imkanı getirilmiştir.

SORU 95: İşsizlik sigortasından yararlananlar sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası kapsamına alınacak mı ?

Mevcut uygulamada işsizlik ödeneği ödenen sürelerde sigortalılar hastalık sigortası yardımlarından yararlanmaktadırlar. Kanunda işsizlik ödeneği ödenen sigortalılar genel sağlık sigortalısı sayılmakta ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler de genel sağlık sigortası yardımlarından yararlanabilme imkanına kavuşmaktadırlar.

SORU 96: Sağlık hizmetleri için ek ücret alınacak mı ?

Genel sağlık sigortasında sigortalılar esas itibariyle herhangi bir ücret ödemediği sözleşmeli sağlık kuruluşlarından yararlanabileceklerdir.

Ancak; kamu sağlık kuruluşları standart hizmetler dışında kalan otelcilik hizmeti ve oğretim üyesi ücreti için ilave ücret alabileceklerdir. Sözleşmeli özel sağlık kuruluşları ise belirlenen sınır dahilinde ilave ücret alabileceklerdir.

Acil hallerde sözleşmesiz sağlık kuruluşlarına yapılan müracaatlarda, tedavi bedelleri Kurumca karşılanacaktır. Bu durumda, sözleşmeli ve sözleşmesiz sağlık kuruluşları ilave ücret alamayacaklardır.

SORU 97: Bugün işsiz kalan bir sigortalı 6 ay süreyle ücretsiz tedavi olabiliyordu. Şimdi bu hak ellerinden mi alınıyor?

Genel sağlık sigortasının yaşama geçirilmesi ile hiçbir birey genel sağlık sigortası kapsamından çıkamayacaklardır. Sadece başka bir kapsamda genel sağlık sigortalısı olacaklardır. Prim ödeme gücü olmayanların primleri devlet tarafından karşılanacaktır. Ayrıca yapılan düzenleme ile; sigortalılık niteliğini kaybettiği tarihten itibaren son bir yıl içinde 90 gün prim ödeme gün sayısı olan kişilere, sonrasındaki genel sağlık sigortalılığından kaynaklanan prim borcu olup olmadığına bakılmaksızın 90 gün genel sağlık sigortası yardımlarından yararlanmaları sağlanacaktır.

SORU 98- Emekli Bağ-Kur'luların maaşlarından 10 yıl süreyle % 10 oranında genel sağlık sigortası primi mi kesilecek?

1986 yılından bu yana kendi nam ve hesabına çalışan sigortalılardan, aktif sigortalılık döneminde 10 yıldan daha az süreyle sağlık sigortası primi ödeyerek emekli olanların, sağlık sigortası primi ödeme süresini 10 yıla tamamlayacak şekilde aylıklarından % 10 oranında kesinti yapılmaktadır.

Bu uygulama aktif sigortalılık döneminde 10 yıl sağlık sigortası primi ödemiş olanları kapsamamakta, dolayısıyla bunların aylıklarından herhangi bir kesinti de yapılmamaktadır.

Bu Kanunla da mevcut uygulamanın devamı öngörülmüştür.

SORU 99: Yeşil kartlılar kanun yürürlüğe girdikten sonra sağlık hizmetlerinden faydalanmaya devam edecekler mi?

Yeşil kartlılar Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle 2 yıl süreyle sağlık hizmetlerinden faydalanacaklar, 2 yılın sonunda ise primleri devlet tarafından ödenmek suretiyle genel sağlık sigortasından yararlanmaya devam edeceklerdir.

SORU 100: Yeşil kart hangi kritere göre verilecektir?

Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi uyarınca, aile içindeki gelirin kişi başına düşen aylık tutarı brüt asgari ücretin 1/3'ünden az olan vatandaşımız genel sağlık sigortası kapsamında bulunmaktadır. 3816 sayılı Kanunda net asgari ücretin 1/3'ü esas alınırken Kanunda vatandaşlarımızın lehine olarak brüt asgari ücretin 1/3'ünün esas alınması öngörülmüştür.